

De vos is overal

Verhalen op rijm - Sommige oude verhalen zijn zo beroemd dat ze van tijd op tijd in een nieuw jasje worden gestoken.

Van *Reinaert de Vos* zijn nu drie nieuwe vertalingen.

Door **Joukje Akveld**

Een rotzak is het, die Reinaert de Vos uit het middeleeuwse verhaal van ene Willem. Maar wel een sluwe rotzak. Door de domheid en het egoïsme van de dieren om hem heen ga je hem nog bijna sympathiek vinden.

Hoe gaat het verhaal? Reinaert heeft kippen vermoord, overspel gepleegd en de boel meerdere malen belazerd. Leeuwenkoning Nobel vindt dat hij gestraft moet worden voor zijn streken. Tot drie keer toe stuurt hij een van zijn onderdanen naar Reinaerts burcht om de vos voor het gerecht te slepen. Maar Reinaert heeft helemaal geen zin om aan de galg te bungelen. Keer op keer bedenkt hij een list, waardoor niet hij, maar de andere dieren in de problemen raken. Op die manier verliest beer Bruun een oor en kater Tibeert een oog. De pastoor heeft nog de meeste pech: die raakt een deel van het klokkenspel tussen zijn benen kwijt.

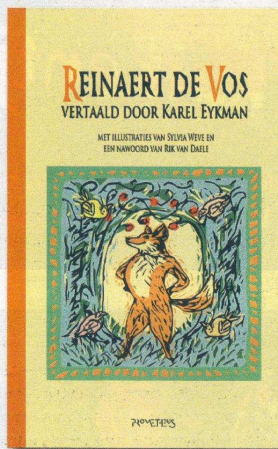
Dode scharrelkip

De oorspronkelijke *Reinaert* was een verhaal op rijm. Een slim idee dus van uitgeverij Prometheus om dichter-schrijver Karel Eykman voor de vertaling te vragen. Die ging met de oude zinnen aan de haal en

maakte er een eigentijds reuzen-gedicht van. Links en rechts strooide hij grappes door de tekst. Regels uit liedjes bijvoorbeeld, die in de middeleeuwen nog helemaal niet bestonden ('Op een mooie pinksterdag' en 'Zie, de maan schijnt door de bomen'). En een grafschrift ziet er bij hem zo uit: 'Hier ligt Coppe, zij is overleden. / Een goede scharrelkip rust hier in vrede.' De geestige tekeningen van Sylvia Weve sluiten mooi aan bij Eykmans directe stijl. Haar zwart-wit illustraties doen denken aan oude houtsneden, maar komen uit de computer.

Statige leeuw

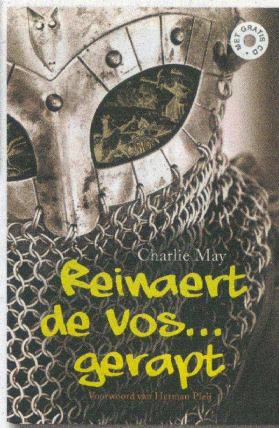
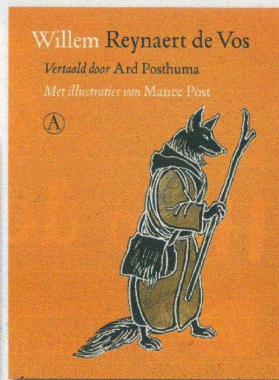
De vertaling van Ard Posthuma bij uitgeverij Athenaeum ziet er een stuk serieuzer uit, maar laat je daardoor niet afschrikken. Deze *Reinaert de Vos* loopt ritmisch als een trein en heeft twee bijzondere extraatjes: naast de moderne vertaling staat de oorspronkelijke tekst van 750 jaar geleden erin. Dat lijkt een heel andere taal, maar als je er even voor gaat zitten, zul je ontdekken dat je veel woorden herkent. En dan zijn er de illustraties van Mance Post. Haar dieren hebben niets schattigs. De leeuw is statig, de beer gevaarlijk en Reynaert sluipt

over de pagina's met een sluwe glimlach rond zijn vossenbek. In Posts full color illustraties zie je nog de structuur van het Japanse papier dat ze ervoor gebruikte. Een prachtige uitgave, deze *Reinaert*.

Goedgebekte vos

De laatste vertaling is van Charlie May. In zijn versie geen tekeningen, hier draait alles om de tekst. En wat voor een tekst! May maakte van het middeleeuwse verhaal een moderne rap, waarbij hij de boel flink inkortte. Zijn *Reinaert* kun je lezen, maar dankzij de cd achterin het boek ook luisteren. Niet eerder klonk de vos zo goedgebekt.

- *Reinaert de Vos*, Karel Eykman & Sylvia Weve (ill.). Prometheus, € 18,95 (14+)
- *Reinaert de Vos*, Ard Posthuma & Mance Post (ill.). Athenaeum, € (14+, verschijnt half oktober)
- *Reinaert de vos... gerapt* met cd, Charlie May. Holland, 14,50 (12+)